

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. januar 2013
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2012-0030-1141
Dok.: 608714

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 286 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. november 2012. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Morten Bødskov

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 286 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen til Retsudvalget fra Esbjerg Politiforening (REU alm. del. bilag nr. 323, folketingsåret 2011-12) og i den forbindelse redegøre for om ministeren mener, at der er brug for nye initiativer i forhold til at modvirke trusler, vold og overfald mod politifolk?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Syd- og Sønderjyllands Politi.

Syd- og Sønderjyllands Politi har i den anledning oplyst, at der i begyndelsen af 2012 var en særdeles anspændt situation mellem Hells Angels og Bandidos i Esbjerg, og at der var en reel bekymring for, at selv mindre provokationer mellem grupperne ville udløse voldelige sammenstød, som det politikredsen oplevede i sommeren 2011. På den baggrund indførte politikredsen visitationszoner i Esbjerg, ligesom man løbende patruljerede ved de to gruppers tilholdssteder. De i brev af 15. marts 2012 fra Esbjerg Politiforening to omtalte sager vedrørende vold og trusler om vold mod polititjenestemænd hidrører fra politiets indsatser i ovennævnte periode.

Syd- og Sønderjyllands Politi har endvidere oplyst, at rockersituationen i Esbjerg fortsat er anspændt, men at situationen vedrørende Hells Angels og Bandidos indtil videre ikke ses at have ført til et stigende antal sager vedrørende vold og trusler mod polititjenestemænd. I 2010 og 2011 blev der således afsagt henholdsvis 67 og 62 domme om vold eller trussel om vold mod polititjenestemænd, mens der til og med tredje kvartal 2012 er afsagt 38 domme.

Rigspolitiet kan mere generelt oplyse, at der i politikredsene er høj grad af fokus på i videst muligt omfang at modvirke trusler, vold og overfald mod politifolk og andre ansatte i politiet, ligesom der er stor fokus på at kunne begrænse eventuelle følgevirkninger af realiserede trusler og voldshandlinger, herunder gennem politiets psykologtjeneste, formaliserede debriefinger, kollegastøtte mv. Forebyggelse af vold og trusler mod politiet samt konflikthåndtering indgår også som en stor del af politiets uddannelse.

Rigspolitiet kan i øvrigt tilføje, at der på landsplan i 2010 og 2011 blev truffet henholdsvis 643 og 637 fældende afgørelser for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, vedrørende vold eller trussel om vold mod polititjenestemænd, mens der i første halvår af 2012 er truffet 342 fældende afgørelser.”

Rigsadvokaten har oplyst følgende om straffeniveauet i sager om vold og trusler mod politifolk:

”1. Straffelovens § 119, stk. 1, fastsætter, at den, som med vold eller trussel om vold overfalder nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år.

Ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse mv.), der trådte i kraft den 2. april 2004, blev strafferammen i straffelovens § 119, stk. 1, hævet fra 6 år til 8 år.

Af forarbejderne til loven fremgår det, at det med ændringen forudsættes, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, gennemgående forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil er blevet udmålt af domstolene i sådanne sager.

2. Rigsadvokaturen afgav den 7. maj 2009 en redegørelse til Justitsministeriet vedrørende retspraksis i sager omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, § 121 og § 247, stk. 2, og andre sager om trusler og vold, som er begrundet i forurettedes udøvelse af sit erhverv.

Redegørelsen, der blev afgivet til brug for behandlingen i Folketinget af forslag til folketingsbeslutning nr. B 28 om bedre retsbeskyttelse af ejendomsfunktionærer mfl., blev den 15. maj 2009 af Justitsministeriet videresendt til Folketingets Retsudvalg.

I redegørelsens afsnit 2.3. redegøres der bl.a. for straffniveauet i sager om vold og trusler om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1. Det fremgår heraf, at det kan være vanskeligt præcist at angive straffniveauet i sager om vold og trusler om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1. Dette skyldes bl.a., at sagerne er af meget forskellig karakter, og at strafudmålingen sker efter en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, herunder karakteren af truslen eller volden og omstændighederne, da forholdet blev begået, samt tiltaltes personlige forhold.

Det fremgår af redegørelsen, at strafudmålingen i nyere retspraksis – det vil sige efter strafskærpelsen i 2004 – ligger i niveauet 10-60 dages fængsel for trusler om vold efter § 119, stk. 1.

Straffen i en ”standard trusselsag”, det vil sige en sag, hvor en ustraffet person fremsætter verbale trusler over for en person omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, ligger i niveauet fra 10 til 20 dages fængsel. Som et eksempel på en sådan sag kan nævnes TfK 2006.215 Ø, hvor tiltalte, der fremsatte trusler over for en politiassistent i Sandholmløjren, blev straffet med 20 dages ubetinget fængsel.

For så vidt angår sager om mindre alvorlig vold så som spyt, skub eller mindre kraftkraftfulde slag begået over for personer omfattet af § 119 ligger straffene efter strafskærpelsen i 2004 i niveauet fra fængsel i 10-30 dage.

Straffene i sager om ordinær vold i øvrigt begået over for personer omfattet af § 119 ligger i niveauet 20-60 dages fængsel. Der er typisk tale om tilfælde, hvor den forurettede tildeles et knytnæveslag i ansigtet eller lignende. Langt de fleste af straffene er udmålt til 30 eller 40 dages fængsel. Straffen bliver som udgangspunkt udmålt som en ubetinget fængselsstraf. Som eksempel kan nævnes TfK 2004.124/1 Ø, hvor en tiltalt, der slog en politiassistent i ansigtet med knyttet hånd, blev straffet med ubetinget fængsel i 40 dage. Det bemærkes, at dommen blev afsagt før strafskærpelsen i 2004.

Straffen fastsættes generelt højere i tilfælde, hvor den tiltalte tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet. Som eksempel fra før strafskærpelsen i 2004 kan nævnes TfK 2000.97/2 Ø, hvor en tiltalt, der fremsatte verbale trusler mod en politiassistent, blev straffet med 30 dages fængsel. Den pågældende var tidligere straffet for vold efter straffelovens § 244 og for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1. Endvidere kan nævnes TfK 2008.694 V, hvor tiltalte, der tildelte en politibetjent et knytnæveslag i ansigtet, blev straffet med fængsel i 50 dage. Den pågældende var tidligere straffet for vold efter straffelovens § 244.

Det kan tilføjes, at der i hovedparten af sagerne efter strafskærpelsen i 2004 vedrørende vold og trusler om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, som er omtalt i Rigsadvokatens redegørelse fra maj 2009, er fastsat en ubetinget frihedsstraf.

Redegørelsen samt den tilhørende domsoversigt vedlægges i kopi.

3. For så vidt angår spørgsmålet om valget mellem ubetinget og betinget frihedsstraf kan jeg oplyse, at anklagemyndigheden

i sager om trusler om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, som udgangspunkt nedlægger påstand om ubetinget frihedsstraf. Det samme gælder selvsagt i sager om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1.

Jeg skal i den forbindelse henvise til Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2005 om strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven, hvor der i relation til anklagemyndighedens strafpåstand i sager om overtrædelse af straffelovens § 119 således bl.a. anføres følgende:

”Ved dom af 29. november 2002 (UfR 2003.412H) udtalte Højesteret, at trussel om vold mod en parkeringsvagt som udgangspunkt må straffes med ubetinget fængsel. Som følge af dommen fastsatte jeg i Rigsadvokaten Informerer nr. 3/2003, der nu erstattes af denne meddelelse, følgende retningslinjer, der fortsat gælder:

Højesterets dom indebærer, at der i sager om trussel om vold mod parkeringsvagter af anklagemyndigheden fortsat som udgangspunkt skal nedlægges påstand om ubetinget frihedsstraf.

Højesterets dom medfører endvidere efter min opfattelse, at der i sager om trussel om vold mod andre offentligt ansatte som udgangspunkt skal nedlægges påstand om ubetinget fængsel. Det gælder i hvert fald i sager vedrørende offentligt ansatte, der efter karakteren af deres arbejde er særligt udsat for i det daglige at blive mødt med aggressiv adfærd fra borgernes side. Betinget dom, herunder med vilkår om samfundstjeneste, bør således efter min opfattelse kun anvendes undtagelsesvis og efter en nøje individuel vurdering. Om anvendelsen af betinget straf for trusler efter § 119, stk. 1, henvises til Højesterets domme i UfR 1996.748H [trussel på livet mod en sagsbehandler, hvor Højesteret bl.a. lagde vægt på, at truslen fremkom som en spontan reaktion på, hvad tiltalte opfattede som en meget langsommelig behandling af sin sag om indgåelse af ægteskab] og UfR 2001.1082H [trusler på livet mod sagsbehandler, hvor Højesteret navnlig lagde vægt på, at truslerne fremstod som uovervejede, spontane reaktioner dels på et afslag på overvåget samvær med tvangsfjernede børn og dels på en oplysning om, at der ville blive indgivet politianmeldelse].”

4. Som det fremgår af det ovenfor anførte, fastsættes straffen for trusler om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, lige-

som i andre straffesager efter en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder.

Straffen i en sag om trusler om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, hvor en ustraffet person fremsætter verbale trusler, ligger i nyere retspraksis i niveauet fra 10-20 dages fængsel, og straffen fastsættes som udgangspunkt som en ubetinget fængselsstraf.

I sager om vold omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, ligger straffene i nyere retspraksis i niveauet mellem 10 og 30 dages fængsel, hvis der er tale om mindre alvorlig vold, og mellem 20 og 60 dages fængsel i de ordinære voldssager. De fleste domme udmåles i intervallet 30-40 dages fængsel, og straffen fastsættes som udgangspunkt som en ubetinget fængselsstraf. Hvis der er tale om grovere vold, herunder vold omfattet af straffelovens § 245, stk. 1, om vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter, vil der blive udmålt længere straffe.

Det er vanskeligt nærmere at angive strafniveauet i sager om vold eller trusler om vold omfattet af straffelovens § 119 i forhold til strafniveauet for overtrædelse af straffelovens almindelige bestemmelser om vold (§ 244) og trusler (§ 266), da straffene fastsættes under hensyntagen til de konkrete omstændigheder i hver enkelt sag, herunder voldens eller truslens karakter, forurettedes eventuelle skader og den tiltaltes personlige forhold.

Umiddelbart er det dog min vurdering, at der i sager om overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, alt andet lige fastsættes strengere straffe end i sager med tilsvarende overtrædelser af straffelovens § 244 og § 266, herunder navnlig således, at man i sager om overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, i færre tilfælde fastsætter en betinget fængselsstraf i stedet for en ubetinget fængselsstraf.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at erfaringerne med sager om overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, vil blive drøftet på næste møde i Fagudvalget om Personfarlig Kriminalitet, hvor repræsentanter for Rigsadvokaten, de regionale statsadvokater og samtlige politikredse deltager.”

Jeg skal i tilknytning til det anførte bemærke, at jeg af principielle grunde ikke finder at burde gå nærmere ind i de to konkrete episoder, som omtales i henvendelsen.

Samtidig vil jeg gerne mere generelt slå fast, at der ikke skal herske tvivl om, at trusler og voldelige overfald mod polititjenestemænd naturligvis ikke skal accepteres. Som jeg også har givet udtryk for tidligere i forbindelse

med min mundtlige besvarelse af spørgsmål nr. S 371 fra medlem af Folketinget Peter Skaarup (DF), der udsprang af samme henvendelse, skal den form for kriminalitet forfølges og straffes hårdt og kontant.

Det er også den linje, som følges i praksis, jf. Rigsadvokatens oplysninger om tiltalepraksis og strafudmåling i sager om overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1.

Jeg har på den baggrund ikke aktuelle planer om nye initiativer på området.